

СПОСОБИ ЗАДАННЯ ФУНКЦІЇ. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ВПРАВ

Дата: 01.02.2024

Клас: 7А

Вчитель: Родіна А.О.

Мета: освітня: формувати поняття функціональної залежності, аргументу, області визначення та області значення функції; формувати вміння знаходити зв'язок з раніше вивченим, переносити набуті знання в нові ситуації;

розвиваюча: розвивати увагу, мислення, пам'ять, культуру математичного мовлення; вміння спілкуватись, аналізувати ситуацію, допомагати іншим; продовжити розвивати загальнонавчальні навички (ведення зошита, організація роботи, робота з роздатковим матеріалом, застосування теоретичних знань для виконання завдань тощо); сприяти розвитку комунікативної, інформаційної, соціальної, полікультурної компетентностей;

виховна: виховувати уважність, кмітливість, акуратність, працьовитість, дисциплінованість, самокритичність.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Очікувані результати: після цього уроку учні повинні
мати явлення про:

функцію, аргумент, область визначення, область значення функції;

знати:

означення функції, способи задання функції;

вміти:

визначати аргумент та функцію; знаходити область визначення та область значення функції.

Функція - це така залежність між змінними при якій кожному значенню незалежної змінної відповідає єдине значення залежної змінної

Незалежну змінну (x) ще називають **аргументом**

Залежну змінну (y) ще називають **функцією**
або значенням функції

У цьому випадку пишуть $Y = f(x)$

Всі значення, які приймає незалежна змінна утворюють **область визначення функції**.

Значення залежної змінної утворюють
область значень функції

Математичний диктант

Задайте формулою функцію y від x , якщо:

- а) y — площа прямокутника, x — довжина прямокутника, а ширина прямокутника на 5 см менша за довжину;
- б) y — сума грошей, що залишилися у хлопчика, який мав 10 грн і купив x зошитів по 0,5 грн;
- в) y — маса картоплі на базі, якщо відомо, що на базі було 120 т картоплі і щодня протягом x днів на базу привозять по 30 т картоплі;
- г) y — величина кута, суміжного з даним кутом, величина якого дорівнює x° ;
- ґ) y — натуральне число, частка від ділення якого на 4 дорівнює числу x , а остача — 1;
- д) y — натуральне число, частка від ділення якого на число x дорівнює 5, а остача — 3.

Відповідь:

а) $y = x(x - 5);$

б) $y = 10 - 0,5x;$

в) $y = 120 + 30x;$

г) $y = 180^\circ - x;$

г) $y = 4x + 1;$

д) $y = 5x + 3.$

Способи задання функції

1) аналітичний або формулою

формулою $f(x) = 2x + 1$;

2) табличний

x	-2	-1	0	1	2
y	-3	-1	1	3	5

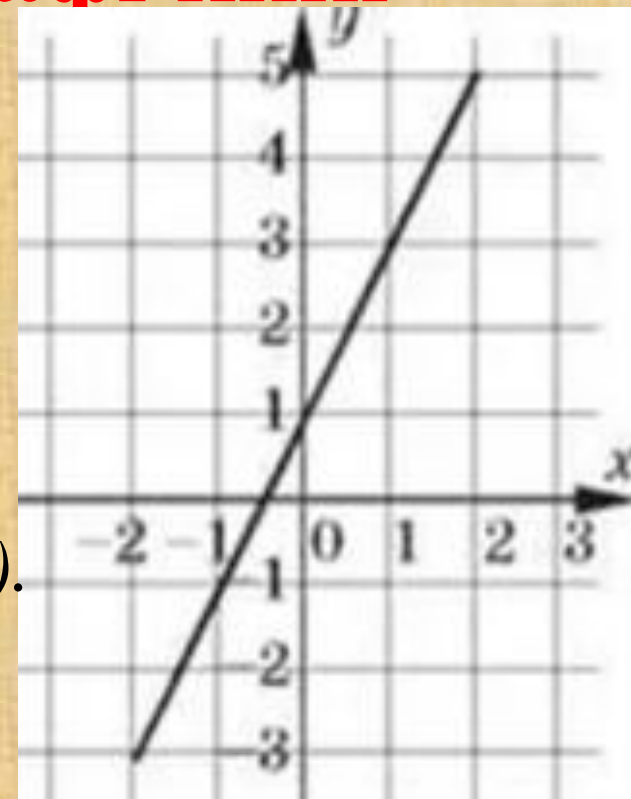
4) графічний

3) описовий або словесний

*описово: значення функції
дорівнює подвоєному аргументу,
збільшеному на 1;*

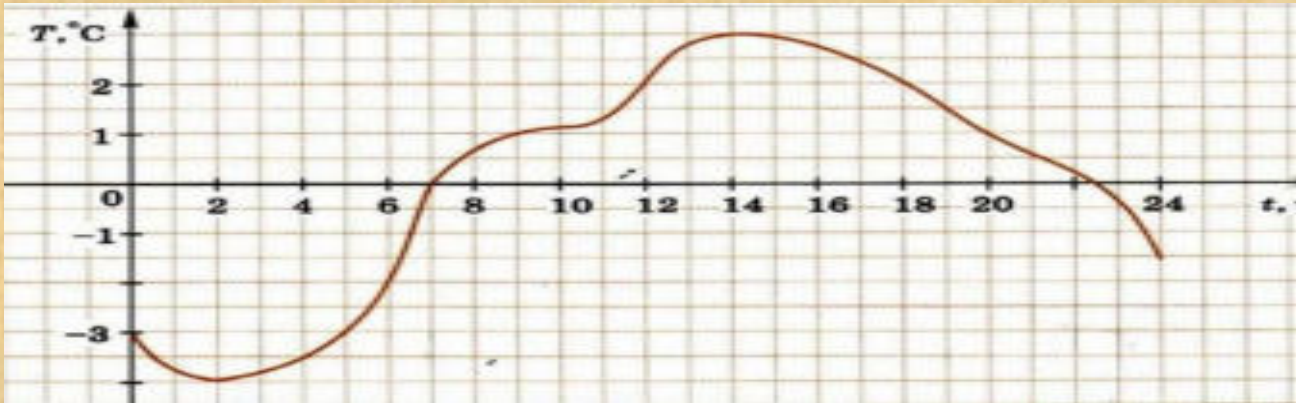
У кожному з випадків знайдіть $f(-2)$; $f(0)$; $f(0,5)$; $f(2)$; $f(3)$.

Чи у всіх випадках можна виконати це завдання?

1. Аналітичний спосіб (за допомогою формули)

Наприклад, $y = -2x^2 + 4$; $y = 5/x$;
залежність температури повітря від часу суток.

Переваги: такий спосіб задання функції є досить зручним, бо дає змогу для довільного значення аргументу знаходити відповідне значення функції, та компактним, оскільки в більшості випадків формула має короткий запис.

2. Табличний спосіб

Наприклад,

x	-2	-2	0	1	2	3
y	4	1	0	1	5	9

Переваги: для знаходження значень функцій не треба нічого обчислювати.

Недоліки: таблиця, як правило, займає багато місця і може не містити саме того значення аргументу, яке нас цікавить.

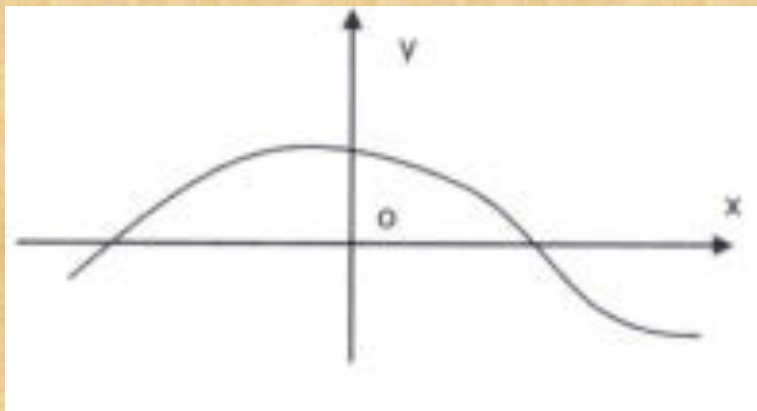

3.Описовий або словесний спосіб

Наприклад, кожному додатному раціональному числу поставлено у відповідність 1, а кожному від'ємному раціональному числу поставлено у відповідність -1.

Недоліки: спосіб громіздкий, важкий для сприйняття, незручний для дослідження функції і роботи з нею.

4. Графічний спосіб

Недоліки: не завжди можна точно визначити відповідні значення x і y .

Графік функції

Якщо задана функція $y=f(x)$, $x \in X$ і на координатній площині xOy відмічені усі точки виду $(x;y)$, де $x \in X$, а $y=f(x)$, то множину цих точок називають **графіком функції** $y=f(x)$, $x \in X$.

*“Немає жодної галузі
людського знання, куди
не входили б поняття
про функцію та її
графічне зображення”*

Костянтин Феофанович
Лебединцев (математик)

Завдання 1

Встановити відповідність подання функції її способом:

1.Словесно

А

x	-1	0	1	2	3
y	2	7	12	17	22

2.Таблицею

Б

кожному натуральному числу поставлений у відповідність його квадрат.

3.Графіком

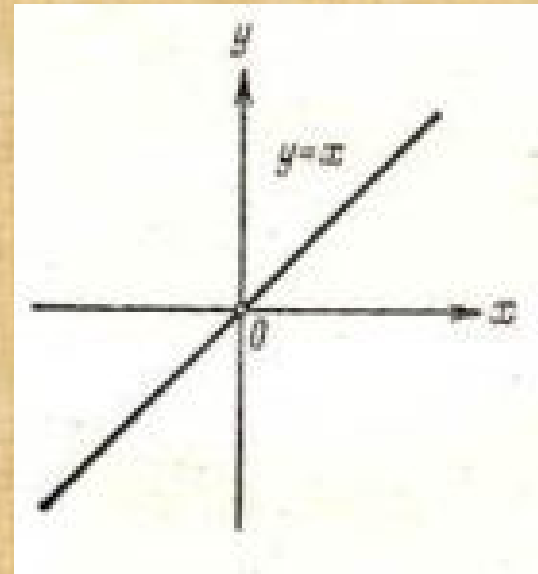
В

$$s = v \cdot t, y = 5x + 7$$

4.Формулою

1-Б; 2-А; 3-Г; 4-В;

Г

Завдання 2

Функцію задано формулою $f(x)=3x$.

Заповніть таблицю

x	-3	-1	1	3	6
y	-9	-3	3	9	18

Завдання 3

Функцію $y=f(x)$ задано таблицею:

x	-1	0	1	2	3
y	0	1	2	3	4

Знайдіть:

- 1) $f(0)+f(-1) = 1$;   3) $f(3)-f(0) = 3$;
2) $f(1)+f(2) = 5$;   4) $f(-1) \cdot f(2) = 0$;

Маєте вміти шукати значення функції , якщо відомо значення аргументу

Нехай функція задана формулою $y = 2x + 5$.

Знайти значення функції, якщо значення аргументу дорівнює -4

Якщо $x = -4$, то $y = 2 \cdot (-4) + 5 = -8 + 5 = -3$;

Відповідь: $y = -3$.

Маєте вміти шукати значення аргументу, якщо відомо значення функції

Нехай функція задана формулою $y = 2x + 5$.

Знайти значення аргументу, при якому значення функції дорівнює -7.

$$\begin{aligned}\text{Якщо } y = -7, \text{ то } 2x + 5 &= -7; \\ 2x &= -7 - 5; \\ 2x &= -12; \\ x &= -6\end{aligned}$$

Відповідь: $x = -6$

Завдання 4

1) Якщо значення аргументу 3, то функція $y = -2x + 1$ набуває значення ...

А) $-\frac{1}{4}$;   Б) **-5**;   В) $\frac{1}{4}$;   Г) 5.

$$y(3) = -2x + 1 = -2 * 3 + 1 = -6 + 1 = -5.$$

Відповідь: Б.

Завдання 5

1) Якщо значення аргументу **-2**, то функція $y = -4x - 3$ набуває значення ...

А) $-\frac{1}{4}$;

Б) **-5**;

В) $\frac{1}{4}$;

Г) **5**.

$$y(-2) = -4x - 3 = -4 * (-2) - 3 = 8 - 3 = 5$$

Відповідь: г.

Завдання 6

1) Функція $y = 3x + 4$ набуває значення **-11**, якщо значення аргументу ...

А) **-29**;   Б) **-5**;   В) **29**;   Г) **5**.

$$\begin{aligned}y &= 3x + 4; \\-11 &= 3x + 4; \\3x + 4 &= -11; \\3x &= -15; \\x &= -5.\end{aligned}$$

Відповідь: Б.

Домашнє завдання:

$y = 8x - 5$. Якщо $x = -2$, то $y =$

Якщо $x = 0$, то $y =$

Якщо $x = 1.5$, то $y =$

Якщо $x = 12$, то $y =$

Якщо $x = 25$, то $y =$